

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Dolní Město, okres Havlíčkův Brod

582 33 Dolní Město 135

Identifikátor školy: 600 086 879

Termín konání inspekce: 22. říjen 2003 – 24. říjen 2003

Čj.:	k1-1108/03-005128
Signatura:	kk1bx101

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Dolní město, okres Havlíčkův Brod je příspěvková organizace, která vznikla 1. 1. 2003 sloučením tří organizačních složek obce – základní školy, mateřské školy a školní jídelny. Mateřská škola s jedním oddělením a školní jídelna jsou na odloučeném pracovišti v téže obci. V budově školy je umístěna též školní družina s jedním oddělením. Provoz celé organizace, která má čtyři součásti a jejímž zřizovatelem je obec Dolní Město, zajišťuje šest pedagogických pracovníků a čtyři provozní pracovníce.

Od školního roku 1994 – 1995 byla opět po deseti letech otevřena třetí třída. Výuka probíhala pro 1. – 4. ročník, od prvního ročníku byl experimentálně zaváděn vzdělávací program Obecná škola. Od školního roku 1996 – 1997 bylo v trojtřídní škole vyučováno poprvé pět postupných ročníků. Od školního roku 2000 – 2001 bylo od prvního ročníku vyučováno podle vzdělávacího programu Základní škola, ve školním roce 2003 – 2004 bude naopak ukončena výuka podle vzdělávacího programu Obecná škola.

V letošním školním roce je v první třídě samostatně 1. ročník, ve druhé třídě je spojen 3. a 4. ročník a ve třetí třídě 2. a 5. ročník. V době inspekční činnosti navštěvovalo základní školu 37 žáků, pouze tři z nich jsou dojíždějící. Na škole je v 1. – 4. ročníku vyučováno podle učebního plánu a učebních osnov vzdělávacího programu Základní škola čj. 16487/96-2 s platností od 1. 9. 1996 ve znění Úprav a doplňků čj. 25018/98-22 s platností od 1. 9. 1998 včetně poznámek, v 5. ročníku podle učebního plánu a učebních osnov vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12035/97-20 s platností od 1. 9. 1997, 1. – 5. ročník.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI V ZÁKLADNÍ ŠKOLE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V době inspekční činnosti probíhala bez odborné a pedagogické způsobilosti výuka českého jazyka v 1. ročníku v týdenní dotaci 9 hodin, matematiky v 1. ročníku v týdenní dotaci 4 hodin, prvouky v 1. ročníku v týdenní dotaci 2 hodin, hudební výchovy ve spojeném 1. ročníku, 2. ročníku a 3. ročníku v týdenní dotaci 1 hodiny, výtvarné výchovy v 1. ročníku v týdenní dotaci 1 hodiny, praktických činností v 1. ročníku v týdenní dotaci 1 hodiny a ve 4. ročníku v týdenní dotaci 1 hodiny, tělesné výchovy ve spojeném 1. ročníku, 2. ročníku a 3. ročníku v týdenní dotaci 2 hodin a ve spojeném 4. ročníku a 5. ročníku v týdenní dotaci 2 hodin a bez odborné způsobilosti, ale s pedagogickou způsobilostí výuka anglického jazyka ve 4. ročníku v týdenní dotaci 3 hodin. Vyučující prvního ročníku pokračuje druhým rokem ve vysokoškolském studiu odpovídajícího zaměření, učitelka anglického jazyka zahájila rozšiřující studium tohoto jazyka. Výuka ostatních hodin je zajišťována s odbornou

a pedagogickou způsobilostí pro 1. stupeň základní školy. Na škole není ustanovena funkce výchovného poradce.

Základem pro organizační strukturu školy je organizační řád. Významnou funkci mají vnitřní řád školy, řád školy a provozní řád. Podpůrnou funkci má pracovní řád a další nařízení včetně směrnic, vydávaných ředitelkou školy. Součástí osobních spisů jsou stanovené náplně práce jednotlivých pracovníků organizace. Vzhledem k velikosti organizace je pro předávání informací uvnitř školy upřednostněna ústní komunikace, podle potřeby jsou svolávány provozní porady. Jako poradní orgán ředitelky školy slouží pedagogické rady. Metodické sdružení není založeno.

Kontrolní činnost vychází z celoročních plánů na školní rok 2003 – 2004. Vzhledem k rozvrhovým možnostem při vysokém počtu přesčasových hodin, odučených ředitelkou školy, je její vlastní hospitační činnost velmi sporadická. Začínající učitelce byla v tomto školním roce přidělena uvádějící učitelka. Účelově přidělené finanční prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků byly využívány především na jazykové vzdělávání, na kurs speciální pedagogiky a na získávání nových poznatků zejména v řídicí oblasti. Též proběhlo školení na posílení počítačové gramotnosti učitelů.

Kritéria pro přiznání osobních příplatků jsou stanovena a všem zaměstnancům známa. Hodnocení pedagogických pracovníků provádí ředitelka školy především na pedagogických radách. Sebehodnocení učitelů není zavedeno.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům celkově dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI V ZÁKLADNÍ ŠKOLE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Jednopatrová budova školy je stará téměř sto deset let. V přízemí budovy jsou dvě šatny, pracovní školní družiny, školní tělocvična a byt. V prvním poschodí jsou umístěny tři učebny, sborovna, kabinet a sociální zařízení, zvláště pro dívky, chlapce a učitele. O letošních hlavních prázdninách proběhla též vnitřní úprava prostor školy, do dvou tříd byly zakoupeny výškově nastavitelné židlové lavice. Pro výuku tělesné výchovy má škola menší tělocvičnu bez nářadovny, vlastní školní hřiště a může využívat místní fotbalové hřiště. Umístění akumulčních kamen v tělocvičně nepřispívá k bezpečnosti žáků při hodinách tělesné výchovy. Celková výzdoba školy je na velmi dobré úrovni.

S ohledem na počet žáků byla škola zařazena při realizaci projektu PIII-Infrastruktura v rámci státní informační politiky ve vzdělávání do kategorie A, tím získala čtyři nové počítače, tiskárnu a připojení k internetu. V prvním ročníku je umístěn jeden počítač z dřívějšího vybavení. Výukové programy z předchozího vybavení jsou zaměřeny na český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematiku a prvouku. Videokazety je možno využívat na podporu výuky českého jazyka a matematiky, pro výuku cizích jazyků a hudební výchovy lze používat nahrávky na magnetofonových kazetách nebo CD nosičích. Školní žákovská knihovna je obsáhlejší, do učitelské knihovny byly převedeny z dřívějšího souboru pouze některé svazky. Nabídka několika encyklopedií pokrývá základní potřeby výuky. Lze využívat též starší obrazový materiál. Vybavení dalšími názornými pomůckami je velice nízké, pomůcky jsou zastaralejší. Ve škole jsou k dispozici dva videorekordéry s televizními přijímači, tři radiomagnetofony s CD přehrávači a dva klávesové hudební nástroje. Ve výuce jsou používány ucelené řady učebnic různých nakladatelství.

Materiálně-technické zázemí školy veřejnost nevyužívá. Podrobná analýza používání materiálně-technických podmínek není prováděna.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům celkově dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY NA 1. STUPNI ZÁKLADNÍ ŠKOLY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Vzdělávací programy

Škola byla zařazena na základě povolení čj. 20237/2002-24 ze dne 30. 5. 2002 do experimentálního ověřování integrace žáků s mentálním postižením do běžné základní školy. Tato skutečnost byla využita ve školním roce 2002 – 2003 pro jednu žákyni druhého ročníku, které byl stanoven individuální výchovně-vzdělávací program. Žákyně ukončila 2. 9. 2003 docházku na zdejší školu.

V pátém ročníku, který využívá vzdělávací program Obecná škola, není dramatická výchova vyučována jako samostatný předmět. Část minimální týdenní hodinové dotace předmětu hudební výchova je vyučována blokově v hodinách českého jazyka. Ve vzdělávacím programu není na prvním stupni zastoupen samostatně předmět praktické činnosti. V současných tematických plánech pro 1. – 4. ročník, kde je využíván vzdělávací program Základní škola, není s ohledem na používané učebnice i úroveň žáků podstatným způsobem přihlédnuto k Úpravám a doplňkům čj. 25018/98-22 s platností od 1. 9. 1998. Používané vzdělávací programy neumožňují zařazení volitelných předmětů na 1. stupni základní školy. Ve škole neprobíhá výuka nepovinných předmětů. Žáci mají možnost se zapojit především v odpoledních hodinách do činnosti zájmových kroužků dramatického, pěveckého, výtvarného, dovedných rukou, sportovního a tří kroužků zaměřených na počítačové hry a internet. Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacích programů. Kontrolovaná povinná dokumentace je vedena bez podstatných nedostatků.

Na pedagogických radách je vyučujícími předkládána zpráva o plnění osnov v daném ročníku. Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Kontrolou rozvrhů nebyl zjištěn žádný rozpor s příslušnými právními předpisy. Výuka povinných předmětů je i v tomto školním roce realizována pouze formou dopoledního vyučování. Skladba rozvrhu je optimální s ohledem na rozložení předmětů v týdně i v jednotlivých dnech. Délka přestávek umožňuje žákům dostatečnou relaxaci. O třicetiminutové přestávce je za pěkného počasí realizován pobyt žáků na školní zahradě, v každé učebně jsou relaxační koutky. Ve škole probíhá odběr svačinek v rámci projektu Školní mléko, pitný režim je rovněž zajišťován odběrem čaje ze školní jídelny. Řád školy zahrnuje kromě povinností i práva žáků. Spolupráce zákonných zástupců se školou je průměrná, nižší aktivita je vykazována v mimoškolní oblasti. Z řad rodičů byli ustanoveni důvěrníci tříd. Rodiče jsou informováni průběžně o prospěchu a chování žáků i o akcích školy, kromě třídních schůzek lze využívat i individuální konzultace. Škola nerealizuje Den otevřených dveří. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovným poradenstvím se nezabývá určený pedagog. Sestavený minimální preventivní program je orientován pouze na drogovou problematiku. Žáci se speciálními poruchami v učení jsou sledováni. Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy

Příprava učitelek na výuku byla většinou velmi dobrá. Pro výuku jsou zpracovány tematické plány, v předmětech s výchovným zaměřením není vždy podrobněji specifikována látka pro jednotlivé ročníky. Plánované učivo navazovalo na předcházející témata. Ojediněle bylo naplánováno více činností, které s ohledem na aktuální stav ve třídě nebyly splněny.

Výuku na základní škole zajišťují tři učitelky. Výuka anglického jazyka je odučena bez odborné způsobilosti, ale s pedagogickou způsobilostí. U začínající třídní učitelky prvního ročníku, která je bez odborné a pedagogické způsobilosti, se tato skutečnost projevila zejména v organizaci hodiny a ve výběru metod a forem výuky. U třídní učitelky spojeného druhého a pátého ročníku se projevila nedostatek delších pedagogických zkušeností. Na nepřesnosti v zápisech či ve formulacích byla vyučující upozorněna.

Výpočetní techniku s výukovými programy využila v hospitovaných hodinách pouze třídní učitelka spojeného třetího a čtvrtého ročníku, a to při jazykovém vyučování v českém jazyce, v německém jazyce a v matematice. Videokazety do sledovaných hodin zařazeny nebyly. Klávesové nástroje či radiomagnetofony s CD přehrávači byly využity v různých hodinách. Při výuce byly používány učebnice, ojediněle byla zařazena práce s encyklopediemi či s namnoženým textem. Práce s dalšími pomůckami nebyla téměř zaznamenána.

V úvodu většiny hodin byli žáci seznámeni s obsahem práce v hodině. V některých částech hospitovaných hodin převládlo dominantní postavení učitelek, čímž nebyl dán prostor pro aktivnější zapojení žáků. V některých sledovaných hodinách byl žákům předložen výsledný postup, nebyl tak vždy plně podporován rozvoj samostatného hledání řešení problémů. V hodinách cizích jazyků byl umožněn rozvoj komunikativních dovedností žáků. Zvolené pracovní tempo bylo většinou volnější. Do sledovaných hodin nebyly zařazovány prvky zdravé soutěživosti, nebyla zaznamenána diferencovaná práce jednotlivých žáků daného ročníku. Monotematicnost některých hodin vedla k poklesu pozornosti žáků. Žáci vždy nezískávali dostatečnou individuální zpětnou vazbu, nebyla prováděna korekce chybných návyků. Shrnutí některých hodin vůbec neproběhlo. Nejnižší efektivita využití vyučovacího času byla zjištěna ve výuce vlastivědy v 5. ročníku, výuka německého jazyka v témže ročníku byla metodicky nejpropracovanější. Psychohygienickým podmínkám je ve škole věnována zvýšená pozornost. Upřednostňována je fyzická relaxace, zařazovaná do většiny hodin, spojená s častým větráním. Nižší pozornost byla v hospitovaných hodinách věnována zařazování různých aktivizačních metod do výuky. Ojediněle bylo zaznamenáno nedodržení délky vyučovací hodiny.

Vstupní i průběžná motivace nebyla v mnoha sledovaných hodinách zřejmá. Při nezapojení všech žáků byla výsledkem jejich nízká aktivita.

Pracovní atmosféra byla převážně klidná, mezi učitelkami a žáky převládaly většinou pozitivní vztahy. Jazykový projev žáků byl v hospitovaných hodinách rozvíjen spíše ojediněle.

Znalosti žáků byly prověřovány různými formami. Při řešení či provádění úkolů byla ve sledovaných hodinách poskytována zpětná vazba především slovní formou. U některých žáků, zejména v pátém ročníku, byly zjištěny nedostatky ve zvládnutí základního učiva a ve čtenářských dovednostech. Vzájemné hodnocení žáků či jejich sebehodnocení nebylo zaznamenáno.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Srovnávací práce, komerční evaluační testy ani jiné sebehodnotící nástroje škola nepoužívá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách na 1. stupni základní školy jsou celkově hodnoceny jako dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Při zjišťování souladu Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaného pod čj. 11111/03-21 dne 16. 1. 2003 s účinností od 1. 1. 2003 a Zřizovací listiny ke dni 1. 1. 2003 vydané na základě usnesení Zastupitelstva obce ze dne 2. 10. 2002, schválené usnesením Zastupitelstva obce dne 14. 11. 2002 bez čj. bylo zjištěno, že ve zřizovací listině v názvu sídla není uvedeno poštovní směrovací číslo.
- Rada školy nebyla založena z důvodu nezájmu rodičovské veřejnosti.
- Žáci 4. a 5. ročníku se zapojili do matematické soutěže Klokan. Žáci všech ročníků se účastnili školních kol v literárních, výtvarných a sportovních soutěžích, nejlepší z nich byli odměněni i v okresních kolech.
- Ve školním roce se tradičně konaly mikulášská nadílka, vánoční besídka a pálení čarodějnice. Společně s rodiči a organizací Českého svazu žen byla uspořádána oslava Mezinárodního dne dětí. Pro rodiče a veřejnost připravila škola několik veřejných vystoupení: vítání prvňáčků, vánoční besídka, oslavy Mezinárodního dne žen v obci, oslava Dne matek a rozloučení se žáky pátého ročníku.
- Základní škole Dolní Město, okres Havlíčkův Brod byla na dobu jednoho roku pro školní rok 2003 – 2004 udělena výjimka z počtu žáků vydaná MŠMT ČR pod čj. 27635/03-22 ze dne 1. 10. 2003.
- Žáci pátého ročníku přecházejí především do základní školy v Lipnici nad Sázavou, ojediněle do základní školy Komenského ve Světlé nad Sázavou či do základní školy Štáflova v Havlíčkově Brodě, přechod je uskutečňován i na víceletá gymnázia v Ledči nad Sázavou či v Humpolci. Ojediněle přešli žáci do zvláštní školy v Humpolci. Spolupráce se základní školou v Lipnici nad Sázavou není rozvinuta.
- Na škole probíhá výuka hry na hudební nástroje organizovaná základní uměleckou školou při základní škole v Lipnici nad Sázavou. Výtvarný obor není otevřen z finančních důvodů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané pod čj. 11111/03-21 dne 16. 1. 2003 s účinností od 1. 1. 2003,
2. Zřizovací listina ke dni 1. 1. 2003 vydaná na základě usnesení Zastupitelstva obce ze dne 2. 10. 2002, schválená usnesením Zastupitelstva obce dne 14. 11. 2002 bez čj.,
3. Zařazení základní školy do experimentálního ověřování integrace žáků s mentálním postižením do běžné základní školy čj. 20237/2002-24 ze dne 30. 5. 2002,
4. Udělení výjimky z počtu žáků pro Základní školu Dolní Město, okres Havlíčkův Brod vydané MŠMT ČR pod čj. 27635/03-22 ze dne 1. 10. 2003,
5. učební plán a učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj. 16487/96-2 s platností od 1. 9. 1996 ve znění Úprav a doplňků čj. 25018/98-22 s platností od 1. 9. 1998 včetně poznámek,

6. učební plán a učební osnovy vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12035/97-20 s platností od 1. 9. 1997, 1. – 5. ročník,
7. učební plán používaný na základní škole v Dolním Městě ve školním roce 2003 – 2004,
8. tematické plány,
9. Koncepce školy,
10. Celoroční pracovní plán základní školy pro školní rok 2003 – 2004,
11. Plán práce ředitelky základní školy na školní rok 2003 – 2004,
12. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2003 – 2004,
13. hospitační záznamy ředitelky školy,
14. rozvrhy pedagogických pracovníků na základní škole ve školním roce 2003 – 2004,
15. rozvrhy tříd na základní škole ve školním roce 2003 – 2004,
16. Vnitřní řád školy,
17. Řád školy,
18. Organizační řád,
19. Provozní řád,
20. pracovní náplně pracovníků organizace,
21. Pracovní řád pro pedagogické pracovníky školy,
22. Další vzdělávání pedagogických pracovníků,
23. Kritéria pro přiznání osobních příplatků pedagogickým pracovníkům ve školním roce 2003 – 2004,
24. Zásady přiznání osobního příplatku pro nepedagogické pracovníky,
25. třídní knihy za školní rok 2002 – 2003 a na školní rok 2003 – 2004,
26. třídní výkazy,
27. katalogové listy žáků,
28. zápisy z pedagogických rad,
29. zápisy z třídních schůzek,
30. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002 – 2003,
31. kronika školy,
32. kniha úrazů,
33. inspekční hospitační záznamy,
34. inspekční podkladová dokumentace.

ZÁVĚR

Ředitelka školy s ohledem na nově získanou právní subjektivitu propracovala kontrolní činnost všech součástí organizace. Vlastní hospitační činnost je vzhledem k jejím rozvrhovým možnostem sporadická.

Vnitřní prostory školy byly nadále upravovány. Pozitivem je rozsáhlejší žákovská knihovna, která je stále doplňována dalšími tituly, negativem jsou zastaralejší pomůcky.

Sledované hodiny měly celkově dobrou úroveň. Opomíjena zůstávala diferencovaná práce žáků stejně jako prvky zdravé soutěživosti. Škola dbá na dodržování fyzické relaxace, zařazování různých aktivizujících metod práce bylo v hospitovaných hodinách celkově nižší.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Antonín Müller	.....
Členové týmu	Marie Veverková	

V Havlíčkově Brodě dne 3. listopadu 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. listopad 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Marie Žáčková	.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Štáflova 2003, 580 01 Havlíčkův Brod. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad v kraji Vysočina, odbor školství, mládeže a sportu	2003-11-19	k1-1118/03-005128
Zřizovatel	2003-11-19	k1-1119/03-005128

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.